

PROIZVODNJA TEKSTILA I ODJEĆE

● UVOD

Globalni je položaj tekstilne i odjevne industrije vrlo kompleksan iako se hrvatska industrijska tradicija povezuje s nastankom i razvojem upravo te industrijske grane. Opći značaj tekstilne i odjevne industrije u RH određuje veliki udio u ukupnom broju zaposlenih radnika i vanjskotrgovinskom prometu prerađivačke industrije. Ova je proizvodna djelatnost suočena s jakom konkurencijom na domaćem i inozemnom tržištu. Međutim hrvatska tekstilna i odjevna industrija dugogodišnji je i priznati partner europskih i svjetskih kupaca. Većinom se njihov izvoz temelji na uslužnim poslovima, čija je sadašnja cijena niska i nedostatna za pokriće domaćih bruto troškova rada, stoga je poslovanje tvornica upućeno na stalnu brigu o:

1. snižavanju troškova proizvodnje
2. razvoju i izradi vlastite kolekcije i
3. promociji svoje robne marke.

Stoga se bitne odrednice (broj zaposlenih radnika te vrsta i obujam industrijske proizvodnje) tekstilne i odjevne industrije brojčano smanjuju, posebice posljednjih osam godina.

Obilježja proizvodnje tekstila i odjeće su:

- velika disperzija tvornica u gotovo svim županijama RH
- radna intenzivnost
- izrazita izvozna orijentiranost
- proizvodnja organizirana u malim, srednjim i velikim tvrtkama
- otvorenost za suradnju sa svijetom
- spremnost na brzo prihvaćanje modnih zahtjeva
- poštovanje roka isporuke gotove robe
- visoka kvaliteta izrade, a često i dizajna gotovih tekstilnih i odjevnih predmeta
- tradicionalno posluje u tržišnoj strukturi
- gotovo je u cijelosti privatizirana
- u najvećem broju tvrtki vlasnici izravno i neizravno sudjeluju u upravljanju poslovanjem i razvitkom
- osnovna je proizvodnja bitno smanjena
- postoje problemi u plasmanu gotove robe putem raznih kanala distribucije

MANUFACTURE OF TEXTILES AND APPAREL

● INTRODUCTION

The global position of the textile and apparel industry is a very complex issue, although Croatian tradition is connected with the beginning and development of the industry. The overall importance of the textile and apparel industry in Croatia is defined to a great extent by the total number of employed workforce and foreign trade of the manufacturing industry. This area of the industry faces strong competition, both from local and foreign markets. However, the Croatian textile and apparel industry has been an acknowledged partner of European and worldwide customers for many years. Exports are mostly based on services whose current price is low and insufficient to cover gross operating costs. Therefore, industry management has been warned about giving constant attention to:

1. reducing manufacturing costs
2. developing and creating their own collections and
3. promoting their own brands.

For that purpose, it has been important to reduce a number of important guidelines (number of employees, type and volume of industrial production), especially during the past eight years.

The main characteristics of the textile and clothing industry are:

- wide distribution of factories virtually throughout Croatia
- labour intensiveness
- strong export orientation
- manufacturing in small, medium and large companies
- openness to international co-operation
- readiness to rapidly respond to fashion trends
- observance of delivery deadlines
- high quality of work and, to a considerable degree, also design of finished textile products and ready-to-wear clothing
- traditional business operations within market structure
- almost completed privatisation process
- in most of the companies owners directly and indirectly manage business operations and development

■ značajni su strukturni problemi s kadrovima
 ■ nedostatak stabilnih i povoljnih izvora financiranja
 Industrija tekstila i odjeće ubraja se danas među najglobaliziranije industrije na svijetu. Hrvatska industrija tekstila i odjeće tradicionalno je izložena tržišnim uvjetima poslovanja, te je zbog oštrog cjenovne konkurencije upitna njena profitabilnost.

Upravo ta rastuća međunarodna konkurencija i jačanje velikih trgovačkih lanaca u RH postavljaju pred hrvatske proizvođače tekstila i odjeće nova strateška usmjerenja glede ulaganja u marketing, u tehnološki razvoj, u razvoj vlastite robne marke te u razne kanale distribucije.

Međutim, hrvatski proizvođači tekstila i odjeće opterećeni su brojnim razvojnim ograničenjima, u prvom redu cijenom rada i nedostatkom kapitala.

Upravo je stoga Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva usvojilo Strategiju razvoja tekstilne i odjevne industrije u RH, a ona se temelji na zahtjevu za stalnim procesom repozicioniranja ove industrijske grane. U Strategiji razvoja definirana je:

MISIJA

■ Hrvatska industrija tekstila i odjeće ustraje na stalnom tehnološkom napretku, specijalizirana je i tržišno konkurentna u proizvodnji proizvoda s višim udjelima dodane vrijednosti.

- reduction in basic production
- present problems in end product placement via various distribution channels
- significant structural problems within profession

The textile and clothing industry accounts today as one of the most globalised industry branches in the world. As Croatian clothing and textile industry is liable to market conditions, its profitability is questionable due to fierce price competition.

Precisely this growing international competition as well as popularity of large sales chains in the Republic of Croatia direct local textile and clothing manufacturers towards new strategic trends especially considering marketing, technological development, creation of local brands and finally various distribution channels.

However, Croatian textile and clothing manufacturers are burdened with numerous restrictions, mostly regarding labour costs and lack of capital.

Hence, the Ministry of Economy, Labour and Entrepreneurship has adopted Development Strategy for Croatian Textile and Clothing Industry which is primarily based on constant repositioning of this industrial branch. The Development Strategy is defined by:

MISSION

- Croatian textile and clothing industry insists on constant technological improvements. It is both highly specialised and competitive on the market as it manufactures goods with a higher share of added value.

INDEKSI FIZIČKOG OBUJMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE RH INDICES OF VOLUME OF INDUSTRIAL PRODUCTION IN CROATIA

ŠIFRA I NAZIV PODRUČJA, POTPODRUČJA, ODJELJKA, SKUPINE I RAZREDA NKD-a - 2007
 CODE AND OF SECTION, SUBSECTION, DIVISION, GROUP AND CLASS BY DIVISIONS OF NCEA

Indeksi razine
 09/08
 Level indexes
 09/08

		I-XII I-XII
13	Proizvodnja tekstila i tekstilnih proizvoda / Manufacture of textile and textile products	96,9
131	Priprema i pređenje tekstilnih vlakana / Preparation and spinning of textile fibres	115,2
132	Tkanje tekstila / Weaving of textile	74,1
133	Dovršavanje tekstila / Textile finishing	83,4
139	Proizvodnja ostalog tekstila / Manufacture of other textile	103,6
1391	Proizvodnja pletenih i kukičanih tkanina / Manufacture of knitted and crocheted fabrics	107,8
1392	Proizvodnja gotovih tekstilnih proizvoda, osim odjeće / Manufacture of end textile products, apparel excluded	87,8
1393	Proizvodnja tepiha i sagova / Manufacture of carpets and rugs	71,0
1394	Proizvodnja užadi, upletenoga konca i mreža / Manufacture of ropes, cords, intervoven threads and nets	108,6
1395	Proizvodnja netkanoga tekstila i proizvoda od netk. tekstila / Manufacture of unwoven textile and products made of unwoven textile	59,3
1396	Proizvodnja ostaloga tehničkog i industrijskog tekstila / Manufacture of other technical and industrial textile	112,3
1399	Proizvodnja ostaloga tekstila, d.n. / Manufacture of other textile products	44,0
14	Proizvodnja odjeće / Manufacture of apparel	79,9
141	Proizvodnja odjeće, osim krznene odjeće / Manufacture of apparel, fur apparel excluded	77,9
1411	Proizvodnja kožne odjeće / Manufacture of leather apparel	85,6
1412	Proizvodnja radne odjeće / Manufacture of overalls	87,9
1413	Proizvodnja ostale vanjske odjeće / Manufacture of other outdoor wear	57,1
1414	Proizvodnja rublja / Manufacture of underwear	89,3
1419	Proizvodnja ostale odjeće i pribora za odjeću / Manufacture of other apparel and apparel accessories	81,9
142	Proizvodnja predmeta od krzna / Manufacture of fur products	0,0
143	Proizvodnja pletene i kukičane odjeće / Manufacture of knitted and crocheted apparel	87,9
1431	Proizvodnja pletenih i kukičanih čarapa / Manufacture of knitted and crocheted stockings	87,2
1439	Proizvodnja ostale pletene i kukičane odjeće / Manufacture of other knitted and crocheted apparel	88,3

VIZIJA

■ Hrvatska industrija tekstila i odjeće zasniva se na dinamičnom, inovativnom, multidisciplinarnom, znanstveno zasnovanom, fleksibilnom, kupcima orijentiranom, proizvodnom i poslovnom umrežavanju.

CILJEVI:

- Promijeniti strukturu proizvodnje prema višim kvalitativnim cjenovnim razredima
- Stalno tehnološki obnavljati proizvodni proces i primjenjivati preuzete inovacije i vlastito znanje
- Prilagoditi kadrovsku strukturu i zbrinuti tehnološki višak zaposlenih
- Organizirati klasterizaciju djelatnosti

Radi ostvarivanja navedenih ciljeva usvojene Strategije razvoja hrvatske tekstilne i odjevne industrije potrebno je provesti sljedeće aktivnosti:

1. promidžba razvoja koncepta razvitka
2. tržišne strategije poduzetnika
3. partnersko usuglašavanje vizije i razvojnih ciljeva
4. državne potpore za razvojne programe

VISION

■ Croatian textile and clothing industry is based on product and business networking, which is innovative, multidisciplinary, scientifically based, flexible and customer oriented.

GOALS:

- To change production structure according to higher quality price brackets
- To constantly improve business operations and apply adopted innovations and knowledge
- To adapt personnel structure and provide for laid-off workers
- To implement clustering of this branch of industry

In order to secure the implementation of the abovementioned goals, which are a part of Development Strategy for Croatian Textile and Clothing Industry, the following actions need to be performed:

1. promotion of development concept
2. entrepreneurial market strategies
3. partner coordination of vision and development goals
4. Government subsidies for development programmes

VANJSKOTRGOVINSKO RAZMJENA I UKUPNO POSLOVANJE / FOREIGN TRADE AND TOTAL TRADE

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Ukupni prihod, 1000 kn Total revenues in 000 HRK	5.631.156	5.424.723	5.462.006	5.425.487	4.936.613
Uvoz, 1000 USD Imports (USD 000)	849.668	977.856	1.227.040	1.328.960	1.056.710
Izvoz, 1000 USD Exports (USD 000)	668.326	642.234	715.220	746.740	613.533

Izvor: DZS, obrada HGK Source: CBS, Compiled by: CCE

INDEKSI FIZIČKOG OBUJMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE ZA INDUSTRIJU UKUPNO I PO PODRUČJIMA I ODJELJCIMA NKD-A 2007. / INDICIES OF INDUSTRY PRODUCTION BY BRANCHES AND DIVISIONS OF NCEA 2007

2005 = 100

Djelatnost Branch of Industry	Proizvodnja (indeks) / Production (index)			
	2006	2007	2008	2009
B + C + D Industrija ukupno / Industry total	104,1	109,3	110,6	100,4
C Prerađivačka industrija / Manufacturing industry	103,9	110,0	111,2	99,4
C 13 Proizvodnja tekstila / Textile manufacture	103,8	97,5	87,9	85,2
C 14 Proizvodnja odjeće / Apparel manufacture	87,0	88,0	86,3	68,9

Izvor: DZS, obrada: HGK Source: CBS, Compiled by: CCE

BROJ ZAPOSLENIH U PRAVNIM OSOBAMA U PROSINCU U 000 PREMA NKD-2007. / THE NUMBER OF EMPLOYEES IN LEGAL ENTITIES IN DECEMBER, EXPRESSED IN 000 ACCORDING TO NCEA - 2007

Djelatnost Branch of Industry	Broj zaposlenih u prosincu u 000 / Number of employees in December, numbers expressed in 000	
	XII 2008.	XII 2009.
C Prerađivačka industrija / Manufacturing industry	244,7	222,5
C 13 Proizvodnja tekstila / Textile manufacture	4,7	3,8
C 14 Proizvodnja odjeće / Apparel manufacture	21,1	18,6

Izvor: DZS, obrada: HGK Source: CBS, Compiled by: CCE
- prema NKD 2007

U tekstilnoj i odjevnoj industriji u prosincu 2009. godine u Hrvatskoj je bilo zaposleno 22.447 djelatnika, što je 1,90 posto ukupno zaposlenih u RH, odnosno udio tekstilaca prema broju zaposlenih u prerađivačkoj industriji je 10,09 posto. U ukupnom izvozu Hrvatske tekstilna i odjevna industrija sudjeluje sa 5,86 posto. U 2009. godini zabilježen je deficit 443.177 milijuna USD u vanjskotrgovinskoj razmjeni (proizvodno načelo). Izvoz se ostvaruje uglavnom u uslužnim (lohn) poslovima, čime je prosječno popunjeno 80-95 posto proizvodnih kapaciteta. Puni izvoz odnosno izvoz robe hrvatskog podrijetla ostvaruje se u proizvodnji odjeće, i to posebice muških odijela za tržišta Velike Britanije, Italije, Slovenije, BiH i Rusije, a ženska odjeća prodaje se na tržištu Slovenije, Češke i BiH. U Njemačkoj, Austriji i Sloveniji ostvaruje se puni izvoz trikotažne robe, a pređe i tkanine izvoze se uglavnom u Italiju, Njemačku i BiH. Također je vrlo značajan puni izvoz muških i ženskih čarapa u Italiju, Njemačku i Nizozemsku. Tekstilno i odjevno gospodarstvo ima 3,42 posto udjela u ukupnom prihodu prerađivačke industrije. Primarna industrija C13 ostvaruje 23,3 posto ukupnog prihoda, a odjevna industrija, dorada i bojenje krzna imaju 66,7 posto udjela u ukupnom prihodu grane.

Općenito se ukupne investicije u tekstilnu i odjevnu industriju odnose na kupnju nove tehnološke opreme (70-90 posto).

The Croatian textile and clothing industry employed 22.447 staff in December 2009. This is 1.90 % of the total number of textile employees in the Republic of Croatia and 10.09 % of the total number of textile employees in manufacturing industry.

The textile and clothing industry contributes to total Croatian exports with 5.386%, having registered a foreign trade deficit of US\$ 443.177 million in 2009 (production principle).

For the most part, exports are generated through contract processing, which accounts for 80% to 95% of total manufacturing capacity. "Full exports", that is the export of goods of Croatian origin, are associated with the manufacture of clothing for the British, Italian, Slovenian, Bosnian & Herzegovinian and Russian markets - mainly of men's suits, whereas the Slovenian, Czech and Bosnian & Herzegovinian markets take most women's clothes. Germany, Austria and Slovenia buy knitwear, whereas yarn and fabrics are exported mainly to Italy, Germany and Bosnia-Herzegovina. "Full exports" are also significantly associated with the manufacture of men's socks and ladies' stockings for Italian, German and Dutch markets. The textile and clothing industry holds a 3,42 % share of the total manufacturing revenue of Croatia, with primary textile production C 13 accounting for 23,3 % of that amount, and the clothing industry, fur dressing and dyeing for the remaining 66.7 % in total revenue of this branch.

In general, new technology equipment holds a 70-90% share of total investments in the textile and clothing industry.

GRANSKA STRUKTURA UKUPNIH INVESTICIJA (u 000 kn) / TOTAL INVESTMENT BY BRANCH (in 000 kn)

Djelatnost Activity	Ukupne investicije po godinama (u 1000 kn) / Total Investment by year (in 1000 kn)				
	2005.	2006.	2007.	2008.*	2009.**
Tekst. i odjevna ind., C13 + C14 Textile and Apparel Industry	250.335	577.171	537.559	295.353	118.465
Primarna teks. ind., C 13 Primary Textile Industry	142.427	163.994	266.507	47.856	30.293
Odjevna industrija, C 14 Apparel Industry	107.908	413.177	271.052	247.494	88.172

Izvor: DZS, obrada: HGK

*/ podaci FINA – investicije u dugotrajnu imovinu

**/ podaci FINA – investicije u dugotrajnu imovinu, prema NKD-2007

Source: CBS; Processed by: CCE

*/ data FINA – investment in long-term assets

OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA

U tekstilnoj i odjevnoj industriji 708 tvrtki ostvarilo je 2009. godine ukupni prihod 4,94 milijarde kuna. Primarna je industrija tekstila ostvarila 1,15 milijardi kuna, a odjevna industrija 3,78 milijardi kuna.

Također, u primarnoj industriji tekstila registrirano je 200 tvrtki koje zapošljavaju 17,30 posto radnika, a u odjevnoj industriji registrirano je 508 tvrtki i one zapošljavaju 83,70 posto ukupno zaposlenih u toj djelatnosti.

STANJE

U posljednjih nekoliko godina ta industrijska grana ima problema jer je ukupna proizvodnja (fizički opseg) izrazito manja. Mnoge se vrste tekstilnih proizvoda više ne proizvode. To je izravni razlog gubitka mnogih radnih mjesta u tekstilnoj i odjevnoj industriji. Strani kupci ugovaraju manje količine odnosno narudžbe u lohn poslovima zna-

BASIC OPERATIONAL INDICATORS

In the textile and clothing industry 708 companies achieved in 2009 a total revenue of HRK 4.94 billion, of which the primary textile industry achieved HRK 1.15 billion HRK, and the clothing industry HRK 3,78 billion.

In the primary textile industry are also registered 200 companies employing 17.30 % of all employees and in the clothing industry are registered 508 company, employing 83.70 % of all employees in this branch.

SITUATION

In the past few years this industrial branch has been experiencing problems because the total production (physical volume) is significantly smaller. Many types of textile products are no longer being produced. This is the direct reason for the loss of many jobs in the textile and apparel industry. Foreign buyers contract fewer quantities, or

čajno su manje, što opet s druge strane ima za posljedicu manji ukupni prihod u tvrtkama, pogotovo onima koje imaju velike proizvodne kapacitete. Stoga je za očekivati u budućnosti pad broja zaposlenih u tim granama.

Osim tih vanjskih razloga postoje i unutarnje slabosti pojedinih tvrtki koje nisu na vrijeme provele tržišnu analizu svojih proizvoda i značajno modernizirale tehnologiju proizvodnje te financijski konsolidirale tvrtku u procesu restrukturiranja.

Sve to, kao i svjetska kriza, otežava poslovanje tekstilne i odjevne industrije. Među vanjskim je razlozima i to što velik broj ugovora o slobodnoj trgovini RH s drugim državama nije otvorio vrata za veći izvoz robe, štoviše ostvarena je veća konkurencija i lakši dotok jeftine strane robe na hrvatsko tržište.

Stoga je, polazeći od sadašnje tržišne pozicije hrvatske tekstilne i odjevne industrije, njene tehnološko-tehničke opremljenosti, kadrovske strukture i organiziranosti, počela izrada razvojne strategije ove industrijske grane. Sadržaj razvojne strategije detaljizira operativni plan hrvatske tekstilne i odjevne industrije, pri čemu će biti poticani samo neki od sljedećih programa:

1. Restrukturiranje i konsolidacija poduzetnika u teškoćama
2. Poticanje istraživanja, razvoja i primjene prenesenih i vlastitih znanja u poslovanju
3. Akvizicije u procesima okrupnjavanja djelatnosti
4. Dislokacija proizvodnih jedinica u RH i korištenje lokacijske rente
5. Obrazovanje i stručno osposobljavanje kadra
6. Razvoj distribucije
7. Tehnološko-tehnička obnova proizvodnje
8. Kadrovske restrukturiranje, zbrinjavanje i novo zapošljavanje
9. Razvoj poduzetništva, kooperacije i robnih marki

Navedeni se programi planiraju ostvariti u razdoblju od 2008. do 2015. godine.

U posljednjih godinu dana (kraj 2008. i 2009. godine) hrvatska tekstilna industrija, i to posebno tvornice odjeće, dolaze u još nepovoljnije stanje, pa im je narušena financijska stabilnost i likvidnost. Ipak, najveći je problem popunjavanje proizvodnih kapaciteta, koji je do početka svjetske krize uglavnom bio angažiran za rad u lohnu odnosno usluzi šivanja, krojenja i nabavi tkanina ili pribora za europske tekstilne kupce.

Narudžbe stranih partnera u uslužnim poslovima ne samo da su manje, nego je cijena rada za ukupnu uslugu koju traže kupci značajno snižena, odnosno hrvatski tekstilci su nekonkurentni. Tu cijenu usluge strani kupci plaćaju po vremenskom normativu izrade, ali cijena izrade odnosno usluge dobivena je primjenom najmodernijih specijaliziranih strojeva (u šivanju, krojenju i glačanju te pletenju) za određene operacije u oblikovanju gotovog tekstilnog ili odjevnog proizvoda.

Stoga hrvatske tvrtke koje su modernizirale strojeve i opremu u proizvodnom procesu imaju manje problema s popunjavanjem proizvodnih kapaciteta iako je i njihov financijski učinak poslovanja odnosno ukupni prihod u 2008., a pogotovo u 2009., značajno smanjen. No, te se tvrtke kad im otkaže inozemni kupac brzo orijentiraju na izradu vlastitog proizvoda u većim količinama te ga plasiraju na domaće ili susjedno tržište (BiH, Slovenija, Srbija, Crna Gora).

Općenito se može zaključiti da je kriza u europskom tekstilnom gospodarstvu (pad prodaje svih vrsta robe na tržištu EU) značajno utjecala i na smanjenu ukupnu gospodarsku aktivnost hrvatske tekstilne i odjevne industrije.

rather; orders regarding lohn deals are significantly less, which on the other hand results in smaller total revenue in companies, especially those with big production capacity. Therefore, a fall in the number of employees in these branches is to be expected in the future.

In addition to these external reasons, there are also internal weaknesses of certain companies which failed to perform market analysis of their products in time and they had significantly modernised the technology of the production as well as financially consolidated the company during the restructuring process.

All of this as well as the world crisis are disrupting the business of the textile and apparel industry. Other external reason is that a great number of Free Trade Acts of the Republic of Croatia with other countries had not opened the doors for a bigger import of goods. Moreover, greater competition has been created as well as easier flow of cheap foreign goods on the Croatian market.

Therefore, the design of the development of this industrial branch has started, beginning with the current market position of the textile and apparel industry, its technological-technical equipment, structure of the staff and organisation. The content of the development strategy will explain in details the plan of the Croatian textile and apparel industry where only some of the following programmes will be subsidised:

1. Restructuring and consolidation of entrepreneurs in hardship
2. Supporting research, development and implementation of transferred and personal knowledge
3. Acquisitions in the processes of expending activities
4. Dislocation of production units in Croatia and use of location annuity
5. Education and training of workforce
6. Distribution development
7. Technological and technical rebuilding of manufacturing
8. Personnel restructuring, caring for personnel and recruiting
9. Development of entrepreneurship, cooperation and brands

The mentioned programmes are planned to be implemented in the period 2008-2015.

In the previous year (end of 2008 and 2009) the Croatian textile industry, especially apparel factories, are in an even more unfavourable situation which disrupted their financial stability and liquidity. However, the biggest problem still remains the filling in of the production capacity which has mostly been engaged, since the beginning of the world crisis, in lohn deals, in particularly sewing, tailoring and the supply of fabrics or accessories for the European textile buyers.

Orders of foreign partners in lohn deals are not only scarcer, but the price of work for total service the buyers are asking for is considerably lower. This makes Croatian textile workers uncompetitive. Foreign buyers pay for this price of service according to time normative of the manufacture, but the price of manufacturing or rather the service resulted from using the most modern specialised machines (in sewing, tailoring, ironing and knitting) for certain operations for shaping the finished textile or apparel product.

Therefore, Croatian companies which have modernised their machines and equipment in the production process have less problems when filling in their production capacity, even though their total revenue considerably decreased in 2008, especially in 2009. However, in case

Vlada RH i mjerodavno Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva su potkraj 2007. godine usvojili Strategiju razvoja tekstilne i odjevne industrije od 2007. do 2015. godine. To je ključni dokument za ovu industrijsku granu, čija se koncepcija dugoročnog razvoja oslanja na moguće tržišne prilike i razvojne programe koji se svake godine definiraju u skladu s Operativnim planom provedbe strategije.

Prije javnog poziva i natječaja Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva za horizontalnu potporu pojedinim tvrtkama iz tekstilne i odjevne industrije, u skladu s pravilima EU komisije za deminimis potpore (2009. i 2010. godine) te nacionalnim hrvatskim zakonodavstvom u pogledu poticaja (NN 56/09; NN 52/08; NN 35/07) pismeno odobrenje sadržaja teksta natječaja daje Agencija za tržišno natjecanje.

SAJMOVI

Tekstilna i odjevna industrija je godinama izlagala na Zagrebačkom velesajmu, a hrvatski proizvođači izlažu i na specijaliziranim međunarodnim sajmovima u Europi. Članice Grupacije primarne tekstilne industrije Tekstil Lio Osijek i Ravanca Split uspješno su sudjelovale na Heimtextileu u Frankfurtu u siječnju 2010., a na Techtextileu u Frankfurtu u lipnju 2009. godine sudjelovale su dvije tvrtke: Čateks Čakovec i M-profil Zabok.. Tekstilne tvrtke sudjeluju i na Beogradskom sajmu mode.

Tradicionalno na CPD sajmu u Moskvi izlaže svoje kolekcije pod nazivom Siscia i Brijuni tvrtka TKT Zlatna igla, a također svoje odjevne proizvode u Rusiji plasira osim TKT – Zlatna igla ili kako se danas zove Zlatna igla – Siscia i tvrtka Estare Culto iz Zagreba.

DESET NAJVEĆIH

U sljedećoj tablici poredane su tvrtke u primarnoj industriji C 13 i odjevnoj industriji C 14 na osnovi visine ukupnog prihoda.

the foreign buyer cancels, these companies quickly direct towards producing their own product in bigger amounts, which they market on the local market or the market of the neighbouring countries (BGH, Slovenia, Serbia and Montenegro).

In general, it can be concluded that the crisis in the European textile economy (fall in sales of all type of goods on the EU market) also significantly affected the decreased total economic activity of the Croatian textile and apparel industry.

At the end of 2007, the government of the Republic of Croatia and the competent Ministry of Economy, Labour and Entrepreneurship adopted a Strategy of the Development of the Textile and Apparel Industry from 2007 until 2015. This is a key document for this industrial branch whose concept of long-term development relies on possible market opportunities and development programme, which are defined every year in accordance to the Operation Plan for implementing the strategy.

Before the public announcement and tender of the Ministry of Economy, Labour and Entrepreneurship for providing horizontal support to companies in textile and apparel industry and in accordance to the EU Commission's De Minimis regulation of support (in 2009 and 2010) and national Croatian legislature regarding subsidies (Official Gazette 56/09, 52/08 and 35/07), the written approval for the content of the text from the tender is given by the Agency for Market Competition.

FAIRS AND EXHIBITIONS

The textile and clothing industry has been exhibiting for many years at the Zagreb Fair annual event. Also, Croatian textile and clothing manufacturers attend specialised fairs and exhibitions throughout Europe.

Members of the Primary Textile Industries Group: Tekstil Lio Osijek and Ravanca from Split made a successful appearance at Heimtextil in Frankfurt in January 2010. Two companies participated at Techtextile in Frankfurt in June 2009: Čateks Čakovec and M-profil Zabok. Textile companies also appear at the Belgrade Fashion Fair in spring and summer.

The company TKT Zlatna igla traditionally exhibits its collections under the title Siscia and Brijuni at the CPD Fair in Moscow, and the company Estare Culto from Zagreb markets its apparel products in Russia in addition to TKT – Zlatna igla, The present name of Zlatna igla – Siscia.

TOP TEN COMPANIES

The following table gives the list of companies in primary industry C 13 and clothing industry C 14, broken down by total revenue.

DESET NAJVEĆIH PROIZVOĐAČA TEKSTILA I ODJEĆE PREMA UKUPNOM PRIHODU 2009. THE TOP TEN TEXTILE AND APPAREL MANUFACTURERS ACCORDING TO TOTAL REVENUE IN 2009

C 13 Proizvodnja tekstila / Production of Textiles Naziv poduzeća / Company			C 14 Proizvodnja odjeće / Production of Apparel Naziv poduzeća / Company		
1.	BULGARI FILATI d.o.o.	Milana Prpića 114, 49243 Oroslavje E-mail: sasa.muminovic@aquafil.com	1.	BENETTON TEKSTIL d.o.o.	Vinež 600, 52220 Labin E-mail: robert.frankovic@benetton.hr www.benetton.com
2.	ČATEKS d.d.	Zrinsko-Frankopanska b.b., 40001 Čakovec E-mail: d.vitez@cateks.hr www.cateks.hr	2.	VARTEKS d.d.	Zagrebačka 94, 42000 Varaždin E-mail: z.koscec@varteks.com; komunikacije@varteks.com www.varteks.com
3.	PREVENT ZLATAR d.o.o.	S. S. Kranjčevića b.b., 49250 Zlatar E-mail: boris.kostanjsek@hr.prevent.group.com www.prevent.si	3.	YTRES d.o.o.	Ul. Grada Verone 3, 42204 Donji Kneginec E-mail: info@ytres.hr
4.	PREDIONICA KLANJEC d.d.	Novodvorska 7, 49290 Klanjec E-mail: predionica-klanjec@kr.t-com.hr	4.	TUBLA d.o.o.	Ulica Republike Italije 3, 40000 Čakovec E-mail: info@tubla.hr
5.	REGENERACIJA d.d.	K. Š. Đalskog 4, 49210 Zabok E-mail: info@regeneracija.hr www.regeneracija.hr	5.	COM-PROM d.o.o.	Stjepana Radića 8, 42206 Petrijanec E-mail: bruno.prapotnik@comprom.com
6.	KELTEKS d.o.o.	Mala Švarča 155, 47000 Karlovac E-mail: kelteks@kelteks.hr	6.	BENETTON CROATIA d.o.o.	Vukovarska 219a, 31000 Osijek E-mail: apolonija.zivkovic@benetton.com.hr www.benetton.com
7.	TVORNICA TEKSTILA TRGOVIŠĆE d.o.o.	Dr. Stanka Pinjuha bb, 49214 Veliko Trgovišće E-mail: prodaja@tkz.hr www.tkz.hr	7.	AMADEUS M.A.J. d.o.o.	Kamenarka 11, 10010 Zagreb E-mail: hrvoje.taras@amadeusjeans.com
8.	UNITAS d.d.	Getaldićeva 1, 10000 Zagreb E-mail: www.unit@zg.htnet.hr www.unitas.hr	8.	MTČ TVORNICA ČARAPA d.d.	Neumanova 2, 40000 Čakovec E-mail: ivan.krajacic@mtctc.hr
9.	TVORNICA MREŽA I AMBALAŽE d.d.	Zagrebačka bb, 23210 Biograd n/m E-mail: tmb@tvornica mreza.hr	9.	JADRAN d.d.	Vinka Žganeca 2, 10000 Zagreb E-mail: jadran@jadran-carapa.hr
10.	RAVANCA d.o.o.	Šimićeva 33, 21000 Split E-mail: ravanca@st.t-com.hr www.ravanca.hr	10.	GALEB d.d.	Punta 6, 21310 Omiš E-mail: stjepan.pezo@galeb.hr www.galeb.hr

Izvor: FINA - Zagreb, Obrada: HGK

Source: Payment Transfer Agency - Zagreb, Processed by Croatian Chamber of Economy

● STRUKOVNO UDRUŽIVANJE TEKSTILNE INDUSTRIJE U HGK

U Sektoru za industriju HGK djeluje Udruženje tekstilne i odjevne industrije.

Osnovna je uloga Udruženja promicanje rada i poslovanja te zaštita interesa hrvatskih proizvođača u Hrvatskoj i inozemstvu. Udruženje zastupa interese članica pred državnim tijelima radi poboljšanja uvjeta poslovanja, kontinuirano prati zakonsku regulativu i potiče donošenje te promjenu zakonskih propisa i mjera od interesa za gospodarstvo.

● PROFESSIONAL ASSOCIATION OF THE TEXTILE AND CLOTHING INDUSTRY WITHIN THE CCE

The Textile and Clothing Industries Association works within the Industry Department of the Croatian Chamber of Economy (CCE).

The basic task of the association is to promote the work and business activities and to protect the interest of Croatian manufacturers both in Croatia and abroad. The Association represents the interest of the members before the government bodies in order to improve the business terms, continuously monitors legislation and starts the initiatives for making and changing of both laws and measures important for Croatian economy.

**HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA
SEKTOR ZA INDUSTRIJU**

v.d. direktora:

Zoja Crnečki, dipl. ing.

Osoba za kontakt:

Dr. sc. Mirjana Jukić-Gambiroža, dipl. ing.

Draškovićeva 45

HR-10000 ZAGREB

Tel.: +385 (0)1 4606-701, 4606-705

Fax: +385 (0)1 4606-737

E-mail: industrija@hgk.hr

**CROATIAN CHAMBER OF ECONOMY
INDUSTRY AND TECHNOLOGY DEPARTMENT**

Managing Director (acting):

Zoja Crnečki, B. Sc. EE

Contact Person:

Mirjana Jukić-Gambiroža, Ph. D. TJ.

Draškovićeva 45

HR-10000 ZAGREB, CROATIA

Tel.: +385 (0)1 4606-701, 4606-705

Fax: +385 (0)1 4606-737

E-mail: industrija@hgk.hr

**HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA
SREDIŠNJICA**

Rooseveltov trg 2

p.p. 630

HR-10000 ZAGREB

Tel.: +385 (0)1 4561-555

Fax: +385 (0)1 4828-380

E-mail: hgk@hgk.hr

www.hgk.hr

**CROATIAN CHAMBER OF ECONOMY
HEADQUARTERS**

Rooseveltov trg 2

p.p. 630

HR-10000 ZAGREB, CROATIA

Tel.: +385 (0)1 4561-555

Fax: +385 (0)1 4828-380

E-mail: hgk@hgk.hr

www.hgk.hr